

ספירוצרקה לופי התולעת שקוטלת כלבים

ספירוצרקה לופי (*Spirocera lupi*) היא תולעת קטלנית, המדבקת לכלבים באמצעות אכילת חיפושית זבל נטעה. התולעת זכתה לכינוי "תולעת הפארק" על שם הפארק הלאומי ברמת גן שם נתגלתה לראשונה. מאז ההתפרצות הראשונה של המחלה, באזור מרכז הארץ בשנות השמונים, התפשטה התולעת במהירות לדרום הארץ ולצפונה תוך שהיא מדביקה אלפי כלבים וגורמת למותם בייסורים של מאות רבות מהם.

כיצד נדבקים?

כלבים נמצאים מחוץ לבית - בגנים ציבוריים ובפרקים, במדשאות, ובחצרות - הם פוגשים חומרים אורגניים שונים ואוכלים מהם (שאריות מזון, גויות של ציפורים או מכרסמים קטנים, צואת כלבים וחתולים). חיפושיות זבל מגיעות גם הן לארוחה, והכלב עלול לבלוע גם אותן. אם החיפושית נטעה בספירוצרקה לופי, הכלב נדבק. בגופן של חיפושיות הזבל הנטעות ישנם זחלים של ספירוצרקה לופי. הזחלים משתחררים בקיבתו של הכלב, נדדים בגופו לאבי העורקים, חוזרים לדופן הוושט והופכים לתולעים בוגרות. התולעים הבוגרות עלולות להימצא באברים ורקמות שונות: קנה הנשימה, קרום הראות, קיבה, כליות מעטפת השרירים ומתחת לשר. התולעים הבוגרות מטילות ביצים בגוף הכלב, הביצים מופרשות בצואת הכלב נאכלות על-ידי חיפושיות זבל. כך מתפשט מעגל ההדבקה בספירוצרקה לופי.

סימני המחלה ונזקיה

נוקי הזחלים: נוקים לרקמות וקרעים בכלי הדם, העלולים לגרום למוות פתאומי של הכלב.
נוקי התולעים: פגיעה באבי העורקים ובעמוד השדרה וגידולים בדופן הוושט העלולים להפוך ממאירים. הפגיעות הפנימיות יכולות להתבטא בשלשול, הקאות, קשיי בליעה, הפרשת ריר, קשיי נשימה, שיעולים, שיתוק, ואף דימום פנימי הגורם מוות מיידי.

טיפול

טיפול מונע: הורקה תקופתית של תרופה וטרירית מתאימה (לפי המלצת הווטרינר), מסייעת במניעת המחלה. הטיפול יעיל גם במקרים בהם הכלב נדבק לאחרונה והזחלים טרם הספיקו לגרום לנוק ממשי. הטיפול ממית את הזחלים ואת התולעים הבוגרות, אך אם קיים כבר נוק ממשי לרקמות, לעיתים יש להוסיף טיפולים נוספים (תדופתיים ולפעמים אפילו כירורגיים).

מדוע חשוב לטפל מניעתית בכל כלב?

כלבים חשופים יום יום לסכנה של הדבקות בספירוצרקה לופי בשעות הטוילים היומיים שלהם בפארקים, בגנים ציבוריים, על מדשאות, שטחי אדמה ואפילו בניית הבית. בגלל הסכנה הגדולה שבהידבקות במחלה הקשה ובהמשך ההתפשטות המחירה של התולעת הקטלנית בארץ - חשוב לבצע פעולות מניעה. אפשר לצמצם את התפשטות המחלה: חשוב להשיג היטב על הכלבים בשעות טיול להוליך אותם בדצועה ואפילו לשים על פיהם זמם (מחסום). רצוי מאוד לאסוף את צואת הכלבים משטחים ציבוריים ולהשליכה לפח אשפה, ובכך, לתרום לצמצום מספר מקרי ההדבקה בספירוצרקה לופי.